

Representantforslag 145 S

(2011–2012)

fra stortingsrepresentantene Hans Olav Syversen, Dagrun Eriksen og Geir Jørgen Bekkevold

Dokument 8:145 S (2011–2012)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Hans Olav Syversen, Dagrun Eriksen og Geir Jørgen Bekkevold om å iverksette en handlingsplan mot jødehat

Til Stortinget

Bakgrunn

Kristelig Folkepartis representanter har menneskerettene i sentrum og kjemper mot enhver form for diskriminering. En av de folkegruppene som opp gjennom historien har vært mest utsatt for forskjellsbehandling, rasisme og overgrep er jødene. Det er dessverre godt dokumentert at jødehat ikke er et tilbaketrukket kapittel i Norge og at det kanskje til og med vokser. Derfor fremmet Kristelig Folkepartis representanter allerede vinteren 2011 forslag i Stortinget om en handlingsplan mot jødehat, jf. Dokument 8:95 S (2010–2011). Nå har det kommet ytterligere to undersøkelser som bekrefter behovet for en slik handlingsplan.

Senter for studier av Holocaust og livssynsminoriteter har nettopp publisert en rapport som viser at én av fem nordmenn støtter påstanden om at «verdens jøder arbeider i det skjulte for å fremme jødiske interesser». Én av fire nordmenn mener det er riktig at «jøder ser på seg selv som bedre enn andre». Nesten 40 pst. av de spurte likestiller Israels behandling av palestinerne med nazistenes behandling av jødene under 2. verdenskrig.

Det mosaiske trossamfund har selv utført en undersøkelse blant sine egne medlemmer i Oslo og Trondheim. Av om lag 300 norske jøder ved synagogene i Oslo og Trondheim sier 54 pst. at de har opplevd antisemittisme. Mye tyder på at stadig flere opp-

lever jødehat. Ni av ti spurte sier at mediedekningen av konflikten i Midtøsten har ført til mer jødehat. Av de spurte er det ikke en eneste person som mener at omfanget av antisemittisme har blitt redusert de siste ti årene. Mange skoleelever forteller også om at de har opplevd antisemittisme på skolen.

Forslagsstillerne viser til at disse ferske undersøkelsene bekrefter et jødehat som dessverre har vært kjent en stund. Ett eksempel var det som skjedde 8. januar 2009, da Karl Johans gate ble forvandlet til nærmest en krigssone. En støttemarkering for Israel foran Stortinget ble møtt med trusler og vold fra motdemonstranter, og en eldre mann som bar på Israels flagg ble møtt med ordene: «Ta ham, han er jøde». Noen forsøkte å berolige med at mannen var norsk og ikke jøde. Det endte med at han, ifølge Dagbladet, ble slått og sparket av fem–seks personer. Fotografer og journalister ble også angrepet, i tillegg til politiet. Vindusruter langs Karl Johans gate ble knust. De som sto bak, var i hovedsak unge personer oppvokst i Norge med etnisk bakgrunn fra arabiske og muslimske land. Noe av det samme skjedde lørdag 10. januar 2009. 12-åringer som var med, forteller til Dagbladet at de fikk beskjed av eldre ungdommer om å «dra til Blindern og jakte på jøder».

Mange klarer ikke å skille mellom saklig kritikk av staten Israels politikk og en hatsk holdning til jøder generelt. I Morgenbladet 14. januar 2011 kan man lese om Daniel Vatsvåg, en student fra Stavanger, som havnet i bråk med en kvinne på et utested i Trondheim da hun fikk vite at han var fra en israelsk familie. Hun mente at slik informasjon burde man ikke komme med. Hun sa at Israel og jødene var roten til alle verdens problemer og at hun var tilhenger av terrororganisasjonen Hamas. Da Vatsvåg sa at han var stolt av å ha familie som bor i Israel, slo hun til ham.

Lørdagsrevyen formidlet lørdag 13. mars 2010 resultatet av NRK-reporter Tormod Strands arbeid med å kartlegge jødehat blant norske muslimer. Tormod Strand hadde snakket med flere jødiske foreldre, som kunne fortelle om grov trakassering av barna sine. Ingen av foreldrene ønsket å stå fram med navn og bilde, men en far ble intervjuet anonymt. Han fortalte at sønnen var blitt angrepet og truet med at han skulle henges. Sønnen hadde klart å komme seg unna, men slet fortsatt med angst etter hendelsen. Familien flyttet som følge av disse opplevelsene, men også på deres nye bosted opplevde sønnen å bli utsatt for antisemittiske krenkelser.

Lørdagsrevyen hadde også intervjuet flere lærere fra videregående skoler med mange muslimske elever. Av frykt for represalier ønsket ingen av lærerne å stå fram med fullt navn, men de kunne fortelle om utbredt hat mot jøder blant elevene. En lærer fortalte om notorisk uthenging av jøder, alt fra vitser til drapstrusler. En annen hadde elever som mente at jødene styrte alt, og han hadde opplevd at noen hadde sagt at de beundret Hitler. Læreren pekte på at elever protesterte når noen uttrykte støtte til terrorister, men ingen protesterte mot jødehat. Andre lærere hadde møtt sterk motstand mot undervisning om holocaust. Jøde var et mye brukt skjellsord, ifølge en lærer. Lærerne som Lørdagsrevyen hadde snakket med, mente at elevene hadde mange av holdningene sine fra radio- og TV-sendinger over satellitt. I innslaget ble det blant annet vist grov antisemittisme på palestinsk barne-TV, et sterkt kritikkverdig fenomen som Kristelig Folkepartis representanter har tatt opp ved flere anledninger, blant annet i spørsmål til utenriksminister Jonas Gahr Støre.

Norge er ikke alene om et voksende jødehat i befolkningen. En undersøkelse fra amerikanske Pew Research Center viser at antijødiske holdninger er på fremmarsj i Europa. Andelen som er negativt innstilt til jøder, har økt fra 2004 til 2008: fra 21 til 46 pst. i Spania, fra 11 til 20 pst. i Frankrike og fra 26 til 37 pst. i Polen. Tallet på alvorlige, voldelige antisemittiske hendelser har økt kraftig i land som Frankrike og Tyskland de siste årene. Ifølge EUs tidligere justiskommisjonær, Franco Frattini, skyldes halvparten av alle dokumenterte antisemittiske hendelser i Europa «radikale islamistiske elementer». Det er dessverre utbredt skepsis til jøder i mange overveiende muslimske land. I Pakistan, Tyrkia, Egypt, Jordan og Libanon er andelen som har et positivt syn på jøder under 10 pst., ifølge Pew. Dette er holdninger som flyktninger og asylsøkere fra disse landene ikke nødvendigvis legger fra seg når de kommer til Norge, særlig ikke når man møter en ofte ensidig mediedekning av konflikten i Midtøsten og en befolkning der omfanget av utpregede fordommer mot jøder er utbredt.

Forslag om en handlingsplan mot jødehat

Forslagsstillerne mener at regjeringen snarest må utarbeide en handlingsplan mot jødehat. Forslagsstillerne viser til at Kristelig Folkepartis representanter foreslo en bevilgning på 10 mill. kroner i revidert nasjonalbudsjett 2012 til gjennomføring av ulike tiltak i en slik handlingsplan. Planen bør bygge på de mange gode erfaringer norske myndigheter har gjort i kampen mot antisemittiske elementer fra høyre-ekstreme miljøer.

Skolen er sentral i dette arbeidet. Forslagsstillerne mener at lærerutdanningen må vektlegge kunnskap om holocaust og antisemittisme sterkere enn i dag. Det må bli obligatorisk og grundig undervisning om holocaust i historiefaget og i andre sammenhenger, bedre læringsmateriell om dette temaet og økonomiske støtteordninger som gjør at alle klasser kan dra på studieturer til tidligere konsentrasjonsleire. Det må også komme målrettede tiltak mot mobbing av jødiske elever. Dessuten må det gjøres mer på andre arenaer for å bedre dialogen mellom unge jøder og muslimer i Norge.

Det mosaiske trossamfund er blant dem som i størst grad merker det nye jødehatet. Natt til 17. september 2006 ble den jødiske synagogen, i Bergstien i Oslo, beskyttet. Menigheten anslår at en tredel av medlemskontingenten går til sikkerhetstiltak. Det er positivt at regjeringen, i revidert nasjonalbudsjett, foreslår at det bevilges en engangssum til sikkerhet for Det mosaiske trossamfund, men de løpende driftsutgiftene knyttet til sikkerhet er fortsatt uløste. Kristelig Folkepartis representanter foreslo derfor en ekstrabevilgning på 3 mill. kroner til sikkerhetsutgiftene ved Det mosaiske trossamfund.

Det er også behov for kontinuerlig overvåking av nettsteder og ekstremistiske miljøer hvor jødehat er utbredt, og sterkere reaksjoner på hatkriminalitet mot jøder, inkludert det som skjer på ulike nettsteder. Det bør vurderes endringer i straffeloven og politiet bør gis mer ressurser til dette arbeidet.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

1. Stortinget ber regjeringen sikre at Holocaust-dagen blir en obligatorisk minnedag som markeres årlig på alle skoler.
2. Stortinget ber regjeringen sikre at lærerundervisningen får en sterkere vektlegging av kunnskap om antisemittisme og holocaust.
3. Stortinget ber regjeringen bedre undervisningen i skolen med sikte på forebygging av jødehat, herunder obligatorisk undervisning om holocaust i

relevante fag, bedre læringsmateriell og fremme forslag om bedre økonomiske støtteordninger slik at alle klasser får mulighet til å dra på studietur til tidligere konsentrasjonsleire.

4. Stortinget ber regjeringen gjennomføre målrettede tiltak mot mobbing av jødiske elever i skolen.
5. Stortinget ber regjeringen fremme forslag som imøtekommer ønsket fra Det mosaiske trossamfund om løpende støtte til sikkerhetsutgifter og

kontinuerlig dagvakt ved de jødiske institusjonene i Norge.

6. Stortinget ber regjeringen sikre bedre kontinuerlig overvåking av antijødiske nettsteder og ekstreme miljøer.
7. Stortinget ber regjeringen vurdere å fremme forslag om endringer i straffeloven for å sikre sterkere reaksjoner mot hatkriminalitet.

15. juni 2012

